

דפים כה — כו

מ. האם הנשים דלהלן שותות את המים?

א. עקרה וזקנה.

ב. מעוברת ומינקת.

ג. אילונית.

ד. אשת ממזר, אשת נתין, אשת גר ועבד משוחרר.

ה. אשת כהן.

ו. אשת סריס.

א. לתנא קמא, עקרה וזקנה אינן שותות ולא נוטלות כתובה. ופירשו בתוספתא, בצעיר שאין לו אשה ובנים, ולפי שנשים הללו אינן ראויות לו משום שמצווה בפריה ורביה. ורבי אלעזר חולק, מפני שיכול לישא אחרת ולפרות ולרבות הימנה.

א. מדובר בעקרה שהיתה ראויה לילד ונעקרה, אבל לקויה בגופה מעיקרא, הריה כאילונית, וכדלהלן. (עפ"י ראשונים).

ב. היתה לו אשה או בנים ומתו בין קיננו לסתירה — כבר נראית לשתות (ירושלמי, מובא בתוס'; רמב"ם פ"ב).

ב. מעוברת ומינקת שותות את המים.

לפרש"י אין ממתנינים למעוברת עד שתלד אלא שותה מיד. וכן דעת הרמב"ם והמאירי. והתוס' חולקים. וכן נמצא בספרי זוטא.

אבל הנושא מעוברת חבירו ומינקת חברו — הואיל ונישואיהן באיסור אמר רבי מאיר שאינן שותות. וחכמים חולקים, כנזכר למעלה.

א. נראה שלדברי התוס', [ואפשר אף שאר ראשונים מודים במעוברת חברו, שהולדות ממון אביהם הם], לדעת חכמים ממתנינים למעוברת חברו מלהשקותה עד שתלד. (עפ"י משנה למלך ב,ז. ושם יש להמתין בזה עד שתגמל. וצ"ע).

ב. היתה מעוברת או מינקת בזמן הקיננו ואח"כ מת הולד או הפילה — אינה שותה לרבי מאיר. (תוס' עפ"י הירושלמי).

ג. לדברי רבי שמעון בן אלעזר, וכן אמר רב נחמן: איילונית לא שותה ולא נוטלת כתובה (ונקתה ונזרעה זרע). ולדעת חכמים (תנא דתוספתא), האיילונית שותה [לרבי אלעזר בכל אופן, ולחכמים רק בשיש לו אשה ובנים או בוקן, שהיא ראויה לו].

הלכה כחכמים, שכן נראה שנקטו רבי ישמעאל ורבי עקיבא שדרשו ונקתה ונזרעה לענין אחר. (עפ"י רמב"ם ב,י; לקוטי הלכות. וע' משנה למלך; חדושים ובאורים).

ד. ממזרת הנשואה לממזר ונתינה לנתין וכד', הואיל ואין איסור בנישואיהן שותות את המים. וכן אשת גר ועבד משוחרר.

לדברי עקביא בן מהללאל אין משקים את הגיורת (בני ישראל). ולפרש"י (בברכות) הוא

הדין לאשת גר ועבד משוחרר. וע' קרן אורה.

ה. אשת כהן שותה ומותרת לבעלה, ואפילו מתנונה דרך אברים, ואין חוששים שמא נאנסה ונאסרה עליו).

ו. אשת סריס שותה.

א. רש"י פירש במשנה, כגון שנותרתם לאחר שנשאה, שקדמה שכיבת בעל לבעל. ובפירוש הגמרא נראה שחזר בו (תורא"ש ועוד. ומהרש"א כתב שמש"כ במשנה אינו מפרש"י אלא תוספת. וע"ע מל"מ ב,ו; חת"ס אה"ע יד; חזו"א קלג,ה), שבכל אופן בר-שכיבה הוא. ודוקא בסריס חמה אבל סריס אדם שאסור לקיימה משום 'פצוע דכה' — אינה שותה. (כן כתב רש"י. והתוס' כתבו שסריס אדם שאינו פצוע דכה מותר, כגון ששתה כוס עיקרין).
ב. נעשה פצוע דכה לאחר שקינא לה — צריך עיון אם שותה אם לאו. (ע' משנה למלך ב,יא). ובתוס' רא"ש מבואר שאם בשעת הסתירה היתה מותרת לו — שותה, שקורא אני בה באותה שעה מבלעדי אישך, ואפילו נאסרה אחר כך.

דף כו

מא. אשה ששתתה והיא מתנוונה והולכת — האם מותרת לבעלה? ומה הדין במתנונה דרך אברים ולא במעים ובירך?

שתתה והיא מתנוונה והולכת — אסורה לבעלה, שהרי בדקוה המים אלא שהזכות תולה לה ולכך אינה מתה מיד. ודוקא אם התחילה הלכות בבטן ובירך אבל מתנונה בשאר אברים כגון שראשה כבד עליה וכד' — מותרת, ואפילו באשת כהן, כנ"ל.

מב. מה דין הקינויים באופנים דלהלן?

- א. קינא לה ממי שהיא אסורה עליו משום שאר-בשר?
- ב. קינא לה מקטן.
- ג. משחוף.
- ד. מנכרי.
- ה. מבהמה.
- ו. מביאה שלא כדרכה.
- ז. מנשיקת אבר.
- ח. מדרך אברים.

א. על ידי כל עריות מקנים. (ואעפ"י שכבר אסורה עליהם מקודם, ואין הזנות הזו גורמת לה איסור עליהם).

ב. אין מקנים מן הקטן (איש אמרה תורה).

א. התוס' מפרשים בקטן פחות מ"ג שנה ויותר מבן תשע שנאסרת על בעלה בביאתו ונפסלת

בתרומה, אלא שמיעט הכתוב שאינה שותה על פי קינוי זה. ונחלקו הדעות
בכוונתם האם נאסרה על ידי סתירה עם הקטן אם לאו. וכן דעת הרי"א, שסתירת קטן
אינה אוסרת.

והרמב"ם (א,ו) מפרש (וכ"ה בספרי זוטא. וגם משמע כן בתוספתא. ע' אמבוהא דספרי; או"ש) בקטן
פחות מבן תשע שאין ביאתו ביאה, אבל בן תשע — קינויו קינוי לכל דבר.
ב. נראה שאם קינא מקטן פחות מבן ט' אינו מועיל אף לכשיגדל, אבל קינא לגדול מבן תשע,
מועיל לכשיגדל אף להתוס'. (עפ"י מנחת חינוך שסה, לג).

ג. אמר שמואל: שחוף (רש"י רמב"ם מאירי ורי"א): שבשרו נשחף ויבש ואין בו כח. ר"ח (עפ"י תוספתא
בכורות ה,ד): שנמעכו אשכיו, אבל בועל כדרכו) — מקנים על ידו [ופוסל בתרומה].
לפרוש רבנו חננאל נראה שסריס שאינו מתקשה כלל, אין מקנים על ידו ואינו פוסל
בתרומה בביאתו. (עפ"י מנחת חינוך רסו, לח. והמאירי כתב שהשחוף מתקשה קצת לעתים, ונראה
שדבריו משמש מת לגמרי אינו פוסל בתרומה ואין מקנים על ידו).

ד. אמר רב המנונא: עובד כוכבים — מקנים על ידו [ופוסל בתרומה].

א. בספרי זוטא (מובא בקר"א) נראה שנקט אין מקנים מנכרי.

ב. נראה שאין המים בודקים את הבעל הגוי כדרך שבודקים בועל ישראל, כי לא רצתה
ההשגחה העליונה להיות הנהגתה עפ"י מופת באומה נכריה, ולכך אמר והיתה האשה לאלה
בקרוב עמה. (משך חכמה — נשא ה,כז).

ה. קינוי מבהמה אינו קינוי להאסר על ידו, לפי שאין זנות לבהמה (אתנן זונה ומחירי כלב — ולא אתנן
כלב).

התוס' העירו מדברי רבא (ביבמות נד) שנראה שסובר יש זנות לבהמה, האם סובר שמקנאים
מבהמה. ובקרבן אורה תמה על כך, שלא מצינו שסובר יש זנות לבהמה [רק לענין נתכין
להטיח בבהמה סובר רבא שנחשב נתכין לביאה].

ו. רב ששת מיעט משכבת זרע שאם קינא לה לשלא כדרכה ('אל תסתרי עמו להבעל שלא כדרך')
ונסתרה — לא נאסרה. ורבא חלק, לפי שהוקשה ביאה שלא כדרכה לכדרכה לכל הדברים (משכבי
אשה).

ז. אביי מיעט משכבת זרע — פרט לשקינא לה בנשיקה. והקשו שזה נוח רק למאן דאמר העראה זו
הכנסת עטרה אבל נשיקה לא כלום היא, אבל למאן דאמר העראה זו נשיקה, הרי היא כביאה גמורה
ובדין הוא שייחשב זה קינוי גמור.
להלכה, קינא לה מנשיקה אינו קינוי. מהכנסת עטרה — קינוי.

ח. שכבת זרע — אמר רבא: פרט לשקינא לה דרך אברים (שוכב עמה בקירוב בשר. רש"י).
יש מפרשים, דלא כרש"י ותוס', שמדובר שקינא לה בסתם ובא עליה דרך אברים. (עפ"י
רמב"ם ועוד).